

COMMISSIE VAN TOEZICHT

PENITENTIAIRE INRICHTING
DORDRECHT

JAAERVERSLAG 2022

Inhoudsopgave

1. De inrichting
2. De Commissie van Toezicht
3. Cijfers
4. De toezichthoudende taak
5. De adviestaak
6. De bemiddelingstaak
7. De rechtsprekende taak
8. Bijlagen
 - 8.1 Managementoverzicht uit Klaver
 - 8.2 Totaaloverzicht uit Klaver

1. De Inrichting

Penitentiaire Inrichting Dordrecht betreft een inrichting voor mannen waar een gemeenschapsregime van toepassing is. De inrichting heeft een Huis van Bewaring en een gevangenis waarbij voor beide regimes ook een Extra Zorg Voorziening (EZV) bestaat. Er is sprake van een normaal beveiligingsniveau. Tevens heeft de inrichting een Beperkt Beveiligde Afdeling met een beperkt veiligheidsniveau.

Capaciteit inrichting 2022	
Gevangenis	162 (inclusief 24 meerpersoonscellen)
Huis van Bewaring	202 (inclusief 28 meerpersoonscellen)
BBA	30
EZV	24
Totale capaciteit	418

2. De Commissie van Toezicht

Van de Commissie van Toezicht maakten deel uit:

Een rechter, twee advocaten, een arts, een organisatieadviseur, een zelfstandig interim manager, een adviseur verbonden aan een consultancy bureau, een freelance doktersassistente, een senior S.P.V. bij de GGZ, een Commissaris van de Politie, een teamhoofd thuiszorg/gezondheidszorg, een juridisch medewerker van de Rechtbank en een gerechtsauditeur bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

De ambtelijk secretaris is formatief ondergebracht bij het secretariaat van de Commissies van Toezicht, regio Rotterdam, onderdeel van de sector Strafrecht van de Rechtbank Rotterdam.

3. Cijfers

Aantal beklagzittingen: 26

Aantal vergaderingen: 12

Aantal medische klachten van organisatorische aard: 7

Aantal medische inhoudelijke klachten welke zijn doorgestuurd naar het Hoofd Zorg: 12

4. De toezichthoudende taak

Gedurende het verslagjaar 2022 zijn de beperkende maatregelen in het kader van de Covid-19 pandemie opgeheven en zijn de routines van voor de pandemie zowel bij de Commissie van Toezicht met betrekking tot de toezichthoudende taak, als binnen de diverse onderdelen van de PI weer op gang gekomen.

Een vermeldenswaardig winstpunt van de pandemie is de introductie van het Jitsi-systeem waardoor gedetineerden beeldcontact kunnen hebben met familieleden zonder enige geografische beperking.

De toezichthoudende taak is in het verslagjaar uitgevoerd op basis van het wekelijks bezoek door leden van de Commissie van Toezicht aan de PI in het kader van ingediende klachten/verzoeken door gedetineerden en het aanzitten bij het overleg tussen de Directie en de zogenaamde Gedetineerden Commissie (Gedeco). Daarenboven is het maandelijks overleg tussen Directie en de vergadering van de CvT van toegevoegde waarde met betrekking tot de toezichthoudende taak. Ook is de CvT tijdens deze vergaderingen door middel van presentaties geïnformeerd over de volgende onderwerpen:

1. de ingrijpende verbouwing, die start in het voorjaar van 2023, welke circa ander halfjaar in beslag zal nemen;
2. kennismaking met de nieuwe voedselleverancier (Vitam) en uitleg over hun nieuwe voedingssysteem.

Een punt van aandacht met betrekking tot de toezichthoudende taak van de CvT is de constatering dat tijdens het verslagjaar is gebleken dat de directie de CvT, onbewust, onvoldoende of onvolledig informeerde over enkele gebeurtenissen / aangelegenheden binnen de PI. Aan het eind van het verslagjaar is afgesproken begin 2023 daarover te spreken om tot een verbetering te komen.

Algemeen kan worden gesteld dat conform de regelgeving goed is voldaan aan de rechtspositie van de gedetineerden, hun materieel en sociale omstandigheden. De bejegening, de medische en geestelijke zorg voldeden. Indien er sprake was van klachten over deze items, zijn deze direct besproken met de directie en meestentijds tot tevredenheid opgelost.

Gedeco

In 2022 is na de coronaperiode, waarin er nagenoeg geen voltallige Gedeco vergaderingen zijn geweest, de draad weer opgepakt. Tijdens de Corona fase was er overigens wel veelvuldig veelal bilateraal contact tussen directie en voorzitter/secretaris van de Gedeco.

Compleet met een nieuwe voorzitter en secretaris zijn de periodieke vergaderingen met de afdelingsvertegenwoordigers, directie, betrokken afdelingshoofden en een lid van de CvT weer hervat. In deze complete samenstelling is de Gedeco in 2022 vijf maal bijeen gekomen. Daarnaast heeft er één themavergadering plaatsgevonden alleen met Gedeco-leden en vertegenwoordiging van de CvT met als onderwerp de bemiddeling ex art 59a Pbw. Tussentijds zijn er diverse informatieve bilaterale gesprekken gevoerd tussen voorzitter/secretaris van de Gedeco en de voorzitter van de CvT.

De nieuwe voorzitter en secretaris van de Gedeco hebben het overleg in meerdere opzichten weer goed op de rails gekregen. Een uitstekende voorbereiding van de vergaderingen met directie, een overzicht van de actiepunten en gemaakte afspraken met de directie. Na vele jaren discussie is uiteindelijk een adequate praktische instrumentering gerealiseerd door de beschikbaarstelling van een eigen laptop (met printfaciliteit) voor de Gedeco.

Een onderwerp dat in de afgelopen jaren eigenlijk telkens weer besproken werd is ook in 2022 weer breed aan de orde gekomen. Het betreft de winkelvoorziening als zeer gevoelig en fundamenteel aspect van het leven in de PI. Het betreft dan onder andere de kwaliteit van de met name vers- en vleesgoederen, de hoeveelheid beschikbare goederen op de winkellijst, het prijsbeleid en met name het contrast daarvan met de “buitenwereld” etc. De winkel lijkt zeer beperkt gevoelig te zijn voor signalen en creëert cq versterkt daarmee de monopolistische positie.

In zijn algemeenheid hebben de besproken onderwerpen met de directie een sterk instrumenteel karakter en hebben alles te maken met de kwaliteit van het leefklimaat binnen de inrichting. Een bonte verzameling van onderwerpen zoals onder andere als gevolg van de wijziging van de maaltijden-leverancier, die nu ook vers pakketten levert en de beschikbaarstelling van grotere koelkasten op alle cellen. Het invoerbeleid is in 2022 meerdere keren aan de orde gesteld. Het betreft dan de toegestane goederen op verzoek van de gedetineerden. In overleg met de directie zijn diverse goederen naar tevredenheid aan de lijst toegevoegd. De communicatie mogelijkheden zoals Telio, uitbereiding zenderpakket TV, waterkoelers op de afdelingen, Airfryers op de afdelingskeuken etc.

Maar ook meer beleidsmatige onderwerpen zijn aan de orde geweest. In het bijzonder kan in dat opzicht genoemd worden het door de Gedeco zelf geïnitieerde en uitgevoerde onderzoek en enquête onder de gedetineerden met als titel “Is het u duidelijk? De voornaamste conclusie daarvan is dat door de hoeveelheid beleidswijzigingen zoals de ingevoerde wet Straffen en Beschermen, het voor de meerderheid van de gedetineerden onduidelijk is wat de persoonlijke consequenties daarvan zijn.

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat in 2022 de Gedeco een duidelijke toegevoegde bijdrage heeft geleverd aan de kwaliteit van het leven in de PI. Naar de mening van de CvT is het belang dat de directie hecht aan het bestaan en functioneren van de Gedeco daarvoor een belangrijke factor geweest.

5. De adviestaak

De adviestaak heeft zich in het verslagjaar hoofdzakelijk geconcentreerd rondom de veranderde werkwijze (bemiddelingsgesprekken) op basis van artikel 59a van de Penitentiaire beginselen wet (Pbw).

Medische Dienst binnen de PI.

Hoewel de medische zorg in een Pi om begrijpelijke reden verschilt van de medische zorg buiten een PI, wordt er naar gestreefd om de medische zorg zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de gebruikelijke eerstelijnszorg in Nederland.

Ook in 2022 bleef de Medische Dienst (verder: MD) (huisartsen, Hoofd Zorg, doktersassistenten, POH verpleegkundigen e.a.) zich inzetten om naast de huisartsenzorg (de gestructureerde behandeling van klachten en incidenten als onderdeel van een kwaliteitssysteem), ook in te spelen op het onderdeel preventie, gericht op de individuele medische zorg vóór en na detentie.

Tussen het Hoofd Zorg en de portefeuillehouder medische klachten binnen de CvT vindt minimaal twee keer per jaar een regulier overleg plaats. Daarnaast vinden er indien de problematiek dat vereist, ad hoc contacten plaats, zowel fysiek, per telefoon als per email. Hoofddoel bij deze contacten is, om naast de aard van de klachten en de wijze waarop deze binnen de MD afgehandeld worden, een beter inzicht te krijgen in en begrip op te brengen voor elkaars handswijze. Zoals bekend uit het jaarverslag 2021, ontstond er eind 2021 een vacature voor de functie van Hoofd Zorg. Gelukkig beschikt de CvT vanaf begin 2022 weer over een vaste Hoofd Zorg.

Evaluatie werkwijze Medische Dienst (MD) in 2022

Iedere ochtend wordt gestart met een teamoverleg c.q. overdracht waarbij ook de psycholoog aanwezig is. Medische klachten worden altijd eerst besproken met het Hoofd Zorg, zij probeert een oplossing te vinden, te bemiddelen, indien nodig wordt advies gevraagd aan de Medisch Adviseur (verder: MA). Mocht dit niet tot een bevredigende oplossing leiden voor de klager, dan kan deze altijd in beroep gaan bij de MA bij de RSJ.

Kwaliteit van zorg

Gezondheid is voor ieder individu een kostbaar goed, dat geldt zeer zeker ook binnen een PI. Vandaar dat de MD naar een professionele aanpak streeft, door bijvoorbeeld een vaste verpleegkundige voor alle afdelingen aan te stellen, met name binnen de Extra Zorg Voorziening (EZV) wil de MD dan ook die individuele zorg kunnen bieden die per persoon nodig is. Het afgelopen jaar heeft het Hoofd Zorg 43 medische klachten ontvangen, hiervan zijn 33 klachten dankzij bemiddeling door het Hoofd Zorg afgehandeld, 10 klachten zijn doorgestuurd naar de MA. In slechts 2 gevallen is de mogelijkheid van beroep bij de RSJ geopperd, maar niet doorgezet .

Terugkerende problematiek

- Wel of niet Arbeidsongeschikt(AO)?

Ook hierin verschilt het beleid binnen de PI met die buiten de PI. Regelmatig voelt de MD zich onder druk gezet om een medische kaart (AO) voor de arbeid af te geven. Het uitgangspunt is dat in principe iedereen naar de arbeid kan, met dien verstande dat aan de hand van de beperking/aandoening en in nauwe samenwerking met het hoofd arbeid naar passende arbeid wordt gezocht.

- Medicatie verstrekking

Met name ten aanzien van het verstrekken van tranquillizers e.d. worden in principe de landelijke protocollen gevolgd, hetgeen niet altijd op begrip van individuele gebruikers kan rekenen. Lastiger is de medicijnverstrekking aan binnenkomers in met name het weekend, want niet alle medicatie is op voorraad aanwezig. Ook verkeerd of te laat ontvangen medicatie is een regelmatig terugkerende klacht.

- Corona

Gezien de steeds wisselende adviezen van hogerhand ten aanzien van Covid-19 is het opvallend dat dit slechts in 4 gevallen tot een medische klacht heeft geleid.

- Meer persoonscellen (MPC)

In vele gevallen bestaat er geen contra op medische gronden tegen het verblijf in een MPC, maar heeft dat meer met persoonlijke voorkeuren te maken (het klikt niet tussen ons).

- Matras in verband met rugklachten

Alleen bij een lichaamsgewicht van meer dan 120 kg heeft men recht op een andere matras.

6. De bemiddelingstaak

Met de invoering van de "Veegwet" per 1 januari 2021 (feitelijk medio 2021) is de werkwijze van de CvT zoveel mogelijk daarop aangepast. De al sinds jaren gevolgde werkwijze bij deze CvT dat iedere klagende of een gesprek verzoekende gedetineerde een gesprek krijgt met de weekcommissaris moest worden ingepast binnen de "procedure bemiddelingsgesprek" in het kader van de Veegwet. Het eerste gesprek tussen weekcommissaris en klager kreeg de status van bemiddelingsgesprek. Via het secretariaat van de CvT werd het betreffende afdelingshoofd of directie in kennis gesteld van het door de weekcommissaris gehouden gesprek. De directie/afdelingshoofd hielden daarna met klager het bemiddelingsgesprek. De uitkomst daarvan werd schriftelijk gemeld aan het secretariaat van de CvT. De CvT is zich bewust geweest dat de gekozen werkwijze nog niet de meest optimale was. Besloten werd om de gekozen werkwijze na 1 jaar te evalueren.

Deze evaluatie heeft in het verslagjaar plaatsgevonden en heeft geresulteerd in een aanscherping van het bemiddelingsgesprek op basis van artikel 59b van de PBW.

De gebruikelijke routine van deze CvT dat iedere week de weekcommissarissen een gesprek met elke klagende gedetineerde heeft, is gehandhaafd. De wijze van verslaglegging is echter aangepast zodat het gesprek formeel als bemiddelingsgesprek schriftelijk wordt vastgelegd. Dit gespreksverslag wordt vervolgens via het secretariaat naar de directie/afdelingshoofd verzonden met het verzoek het bemiddelingsgesprek te houden en daarvan ook een verslag te maken. De klager krijgt vervolgens via het secretariaat een gedagtekend afschrift van beide gespreksverslagen indien de bemiddeling niet succesvol kon worden afgerond. De nieuwe werkwijze is met de directie/afdelingshoofden afgestemd en met vertegenwoordigers van de Gedeco mondeling gecommuniceerd. Een en ander heeft geresulteerd in de introductie van een nieuw opgezet beklagformulier, weekverslag en gespreksverslag.

7. De rechtsprekende taak

Samenstelling van de beklagcommissie

De beklagcommissie wordt samengesteld uit leden van de Commissie van Toezicht. De beklagcommissie bestaat uit een beklagrechter en twee leden. De beklagrechters wisselen elkaar af. Zij treden niet op als maandcommissaris. Voor de leden van de beklagcommissie wordt jaarlijks een schema opgesteld, waardoor ieder lid van de commissie van toezicht een aantal keren bij de beklagzitting aanwezig is. De beklagcommissie wordt bijgestaan door de secretaris.

Werkwijze van de beklagcommissie

Bij de klachtenbehandeling wordt eerst beoordeeld of de klacht ontvankelijk is, dat wil zeggen valt onder de wettelijk genoemde beklaggronden conform artikel 60 Penitentiaire Beginselenwet. Daarnaast wordt bekeken of de klacht is ingediend binnen de termijn. Indien dit het geval is wordt de klacht verder behandeld. Zeer eenvoudige klachten en klachten die naar het oordeel van de voorzitter van de beklagcommissie kennelijk (on)gegrond of kennelijk niet-ontvankelijk zijn, handelt de voorzitter van de commissie van toezicht enkelvoudig schriftelijk af.

Aan het begin van het lopende jaar wordt een zittingschema vastgesteld op basis van één zitting per twee weken. Per zitting worden gemiddeld zo'n 8 klachten behandeld. Bij de behandeling van de klachten door de beklagcommissie ter zitting is steeds een directielid aanwezig.

Sedert 2013 streeft de beklagcommissie er naar, zoveel mogelijk klachten tijdens de zitting mondeling af te doen. Afgezien van de werkbeparing, levert dit naar de mening van de beklagvoorzitters als groot voordeel op dat aan partijen direct, uitgebreid en met redenen omkleed door de voorzitter de beslissing op het beklag wordt medegedeeld. Wanneer een klacht gegrond wordt verklaard kan aan de gedetineerde compensatie worden toegekend. Een dergelijke compensatiebeslissing wordt vrijwel altijd schriftelijk gegeven pas nadat de beroepstermijn is verstreken en er geen beroep is aangetekend. Indien er wel beroep is aangetekend wordt de tegemoetkomingsbeslissing aangehouden tot op het beroep is beslist. Het is de ervaring van de beklagcommissie dat deze gevolgde werkwijze zeer naar tevredenheid van betrokkenen werkt.

De voorzitter van de beklagcommissie behandelt tevens de verzoeken tot rogatoir horen van klagers. De secretaris legt dit verhoor vast in een proces-verbaal.

De eerste zittingen van het jaar hebben, vanwege de pandemie, digitaal plaatsgevonden. Nadat de coronamaatregelen versoepeld waren hebben de zittingen vanaf 30 maart 2022 weer fysiek in de inrichting plaatsgevonden. In een incidenteel geval, wanneer sprake was van coronaklachten, heeft een advocaat telefonisch aan de zitting deelgenomen.

Het afgelopen jaar hebben de beklagrechters een overleg gehad met de directie en een aantal afdelingshoofden. Tijdens dat overleg is onder meer de compleetheid van de aangeleverde dossiers besproken. Afsproken is om na de beklagzitting de zitting te evalueren met het betreffende directielid dat aanwezig was bij de zitting. Gebleken is dat na de zitting niet altijd de gelegenheid bestaat om het te evalueren (tijdgebrek of vanwege rogatoire verhoren die als laatste op de rol gepland staan). De beklagrechters ervaren de evaluatie wel nuttig. Het voorstel is gedurende het jaar een aantal vaste evaluatiemomenten te plannen.

- Overzicht van de ingekomen grieven/klachten, onderscheiden naar onderwerp:

Griev	
Activiteiten (arbeid)	6
Activiteiten (div)	5
Activiteiten (lucht)	4
Activiteiten (sport)	1
Bejegening	14
Contact buitenw (bellen)	1
Contact buitenw (bezoek)	5
Controle	3
DBT	2
Disciplinaire straf	1
Eisen Verblijfsruimte	2
Informatie/procedure	32
Persoonlijke voorwerpen	4
Rek. cour./zak- en kleedgeld	3
Selectie/overpl. (ext)	1
Selectie/overpl. (int)	11
Verzorging (div)	7
Verzorging (medische)	2
Verzorging (persoonlijke)	16
Totaal	120

Klachten	
Activiteiten (arbeid)	25
Activiteiten (div)	9
Activiteiten (lucht)	9
Activiteiten (sport)	5
Bejegening	17
Contact buitenw (bellen)	19
Contact buitenw (bezoek)	35
Contact buitenw (post)	2
Controle	9
DBT	32
Disciplinaire straf	84
Eisen Verblijfsruimte	4
Geweld	2
Informatie/procedure	112
Ordemaatregel	11
Persoonlijke voorwerpen	38
Regime	4
Rek. cour./zak- en kleedgeld	11
Rogatoir verzoek	99
Selectie/overpl. (ext)	8
Selectie/overpl. (int)	5
Verlaten inrichting	13
Verzorging (div)	15
Verzorging (medische)	17
Verzorging (persoonlijke)	12
Totaal	597

- Afdoening: het aantal klachten dat is ingetrokken, niet-ontvankelijk, gegrond en ongegrond is verklaard enz.: zie hiervoor bijlage 8.2

-Vergelijking met het voorgaande jaar

De lichte daling van de totale instroom van het jaar 2021 heeft zich verder in 2022 doorgezet.

Jaar	Instroom	Uitstroom
2020	970	1001
2021	807	841
2022	717	772

In verslagjaar 2021 was de totale instroom aan grieven 73. Daarvan zijn er toen 23 grieven omgezet in een klachtenprocedure omdat er geen bemiddeling kon worden bereikt.

In het huidige verslagjaar, met een instroom van 138 grieven, zijn er 18 grieven omgezet in een klachtenprocedure.

8. Bijlagen

- a. Totaaloverzicht uit Klaver**
- b. Managementoverzicht uit Klaver**

8.1 Totaaloverzicht

Totaaloverzicht CvT Bureau Rotterdam 01-01-2022 t/m 31-12-2022 - Beklagcommissie																							
Inrichting	Doorloop termijnen in dagen												Beslissingen										
	Totaal instroom	Instroom klachten	Instroom grieven	Grief naar klacht	Totaal uitstroom	Uitstroom klachten	Uitstroom grieven	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	Gegrond	Ongegrond	Deels gegrond	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan
P.l. Dordrecht	717	579	138	18	772	650	122	122	221	68	86	48	227	44	161	2	20	71	192	88	5	95	94

8.2 Managementinformatie

CvT Bureau Rotterdam - P.I. Dordrecht

2022	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom grief	grief naar klacht	Uitstroom														eind voorraad
						totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom grief	doorloop tijd	gegrond	ongeground	deels gegrond	overgedragen	niet ontvankelijk	ingetrokken	ingetrokken na bemiddeling	ingetrokken ter zitting	afdoening na rogatoir verzoek	grief afgedaan	
januari	117	49	47	2	1	33	30	3	38				2	1	14	3		11	2	133
februari	133	84	75	9	0	77	74	3	85	8	32		1	8	10	18				140
maart	140	72	55	17	1	107	97	10	59	5	16		2	7	32	12	2	22	9	105
1e kwartaal	117	205	177	28	2	217	201	16	61	13	48		5	16	56	33	2	33	11	105
april	105	62	47	15	0	64	49	15	60	1	11		4	3	11	5	1	14	14	103
mei	103	48	41	7	2	72	60	12	60	7	17		2	9	16	4	1	4	12	79
juni	79	52	40	12	1	57	48	9	63	4	15	2	2	2	13	4	1	7	7	74
2e kwartaal	105	162	128	34	3	193	157	36	61	12	43	2	8	14	40	13	3	25	33	74
juli	74	95	72	23	2	76	68	8	24	1	10		1	12	21	23		5	3	93
augustus	93	71	49	22	3	42	21	21	38	1	4		2		10	4		3	18	122
september	122	53	45	8	1	77	65	12	47	2	12		1	4	33	3		19	3	98
3e kwartaal	74	219	166	53	6	195	154	41	36	4	26		4	16	64	30		27	24	98
oktober	98	47	44	3	1	63	50	13	48	3	13		2	7	18	7		2	11	82
november	82	55	40	15	1	48	44	4	63	7	14		1	9	9			5	3	89
december	89	29	24	5	1	56	44	12	42	5	17			9	5	5		3	12	62
4e kwartaal	98	131	108	23	3	167	138	29	51	15	44		3	25	32	12		10	26	62
Totaal	117	717	579	138	14	772	650	122	52	44	161	2	20	71	192	88	5	95	94	62